

Els centres educatius davant la diversitat

Ricard Vila i Barceló
DIRECTOR CP RAFAL VELL. PALMA

QUAN parlem de l'escola i de la seva forma d'entendre i d'atendre el que anomenam diversitat ens podem trobar tot un seguit de situacions que

es mouen entre el model d'escola selectiva que té la funció social de la selecció i la preparació dels millors, i el model d'escola inclusiva que té la seva funció d'assegurar la formació integral i el màxim desenvolupament de totes les persones.¹

Segons molts d'autors (Climent Giner, Robert Ruiz, Joan Jordi Muntaner,...), des del punt de vista teòric, les característiques bàsiques d'aquestes dos models es poden resumir en el següent quadre:

Escola selectiva	Escola inclusiva
<ul style="list-style-type: none"> ■ Parlen de la diversitat com la relació entre alumnat normal / alumnat amb dificultats. ■ El seus valors difícilment entenen la diversitat, d'alguna manera cerquen l'establiment de jerarquies. ■ El treball diari prioritza aquelles habilitats relacionades amb el considerat èxit social i no amb l'educació integral. ■ Els objectius són "fites que cal superar", però es té poc esment al que saben els infants, a quines habilitats tenen, i evidentment als seus interessos. ■ Les metodologies emprades són unes tècniques, ben apreses, i sols cal posar esment de fer-ne una bona aplicació tal i com cal. ■ Poc a poc l'alumne amb dificultats es va deixant de banda, primer dins l'aula i després fora, sempre amb l'idea de poder atendre millor als altres. ■ En el centre, tot i disfressar-se, el que regeix és la sobirania individual del professorat. ■ Les mesures per a l'alumnat "deixat de banda" tenen un caràcter assistencial. (atenció individualitzada, o en petit grup organitzats partint del que saben). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Parlen de la diversitat com aquelles diferències inherents a tota persona humana. ■ Hi ha un projecte organitzat des de les aportacions dels diferents sectors amb un clar compromís d'implicar-se. ■ Les diferències culturals i personals són un element a valorar i una oportunitat per enriquir i aportar al grup. ■ Els objectius són les intencions educatives dels docents, però sense perdre de vista la finalitat de facilitar el seu assoliment des del punt de partida de cada infant. ■ La metodologia és oberta i flexible, cerca el progrés de cada alumne i posa al seu abast els recursos que millor pot manejar en cada moment. ■ L'equip docent té una clara voluntat de facilitar la promoció, per tant rebutja el fet de fer-ne un tractament clínic de les diferències que tenen els alumnes . ■ L'equip té un projecte educatiu basat en la reflexió i centrat en la recerca de la millora com la clau pel progrés. ■ L'equip desenvolupa un treball col·laboratiu sempre partint de la heterogeneïtat del grup i cercant mesures facilitadores de l'aprenentatge.

1. És important no confondre el concepte d'escola selectiva amb el d'escola tradicional, atès especialment al fet que ha existit un model tradicional amb bones pràctiques docents.

És evident que la gran majoria de centres no els trobarem ubicats en cap dels dos extrems del ventall, solen presentar una realitat en la que cada aspecte té un major tendència de cap a un d'ells.

A més a més, com diu un bon company meu, aquest plantejament "teòric" sols pot tenir utilitat si serveix als mestres per trobar solucions pràctiques als problemes reals que succeeixen dins l'aula.

Dit això

I sigui quina sigui la situació actual d'un centre és important considerar el centre educatiu com una organització, i tenir en compte que la seva millora pot fer-se des d'un procés d'aprenentatge centrat en la reflexió sobre la pròpia realitat,

"una organització que aprèn és una organització que mira al futur en relació al present, que te institucionalitzats processos de reflexió en acció, que planifica i avalua l'acció com una oportunitat per aprendre, i especialment aprenen d'elles mateixes" Peter Senger (1992)

això implicarà:

- Primer de tot la capacitat de plantejar-nos les situacions problemàtiques reals i pràctiques del dia a dia
- Com a conseqüència revisar algunes pràctiques organitzatives (agrupaments, distribució del professorat, plans de convivència... i/o pràctiques metodològiques, (materials, espais, ajudes, tipolo-

gia i funcionalitat del suport,...) amb la finalitat de facilitar:

- Poder garantir l'atenció educativa de tot l'alumnat.
- Millorar la qualitat educativa mitjançant una organització dels centres i una pràctica educativa adient.
- Fomentar la participació i la implicació de les famílies.
- Implementar o potenciar com a forma de treball habitual la col·laboració i la coordinació de tots els membres de l'equip educatiu.
- Millorar la coordinació entre el centre i els serveis educatius.

Properament continuarem...